

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ——— 3.—	Negyedévre ——— 3.00
Félévre ——— 6.—	Félévre ——— 7.—
Egész évre ——— 12.—	Egész évre ——— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Akik bucsuznak.

Budapest, november 2.

A gólya, a fecske már elbucsuzott a magyar határoktól. Az Alföld síkjától, a tanyaházak ereszaljától. Az idei késő őszt azonban más bucsuzkodást is hozott nekünk. Miniszterek bucsuzását. Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Láng Lajos, Kolossváry Dezső és Tomasich Miklós most bucsuzkodnak önkaratukból, vagy a politikai válság kényszere következtében a miniszteri méltóság piros bársonyszékeitől. Megvalljuk, hogy nekünk legfájóbban esik Darányi Ignác földművelésügyi miniszter távozása. Terünk nem engedi, hogy részletesen visszatekintsünk miniszteri működésére, de az az egy bizonyos, hogy törhetlen munkájával, a magyar földműves osztály, a magyar társadalom kisemberei érdekei iránt való lelkesedésével, szívós kitartásával, lelkiismeretes, mindenre kiterjedő gondoskodásával valamennyi elődét túlhaladó s maradandóbb emléket alkotott magának a magyar nép, a nemzet gondolatvilágában.

Mikor a földművelésügyi miniszteri széket elfoglalta, nehéz idők borongtak akkor a magyar földművelési érdekek fölött, amelyek még ma sem oszlottak teljesen el. Egy ellenséges áramlat ezeket az érdekeket majdnem teljesen kiszorította a kormány gondoskodása, az állami támogatás köréből. A vicináliákban dözsölő rendszer akkor járt virágjában, mely különösen és majdnem kizárólag a kereskedelmi érdekek, a nagy bankok javára hajtotta a vizet. Amitől a nemzet millióinak jelene, jövője függött, a lét érdeke, a mindennapi kenyér kérdése, a magyar föld megmentése a magyar népnek: azal a meddő közjogi vitákba merült országgyűlés nem törődött. Pusztulás, bomlás, az anyagi tönkremenés jelenségei mutatkoztak mindenütt. A bankigazgató-képviselők, a vicinális vasutak engedményesei nagy osztalékokat vágtak ugyan zsebre és gazdagodtak, de a nép szegényedett, úgyhogy ezer, tíz, sőt százezer szám indult más hazába s a kivándorlás koldusbotjával ment idegen országba, idegen földrészen elpusztulni. Azok a férfiak, akik az agrárius jelszó alatt a földművelési érdekeiket igyekeztek kiharcolni, azok csak a parlamenten kívül fejthették ki nemes irányu törekvéseiket.

És ekkor jött Darányi Ignác földművelésügyi miniszter. Ne feledjük, hogy akkor még a szabad-
elvű párt most ismét vígadó elemei gunyolódással fogadták az ő miniszterségét. De a guny csakhamar elhallgatott. Darányi óriási erőfeszítéssel igyekszik elhárítani az utjába eső akadályokat. S minél nagyobbra nőttek ezek az akadályok annál erősebb lett ő azok elhárításában. Ereje nőtt, izmosodott, úgy amint mind nagyobb és nagyobb terheket kellett vállain viselnie. Első gondoljai közé tartozik a kisemberek

fölsebélyezése, talpraállítása, a pusztuló magyarság megmentése. S hol a felvidéken, hol Erdélyben, hol az ország más részein látjuk kisarjadzani, munkálkodása zöld vetéseit. Hogy a szegény népet a legveszedelmesebb uzsora, a falusi uzsora karmai közül kimentse, támogassa, istápolja a szövetkezetek alakítását. Hogy a kisembereket a megélhetés forrásához juttassa, telepít parcelláz. Hogy a népet a könnyelműségtől, a korcsmázástól elvonja, népkönyvtárakat alakít. Irtóháborút indít a borhamisítók ellen. Folyókat szabályoz s nagyszabású terveket alkot az ország csatorna-rendszerrel való öntözésére, a folyók hajózhatóvá tételére. Távozásán méltán kesereghet a kenyeret termelő magyar nép, mert összes elődeinek sem volt annyi szociális, a nép megmentésére irányuló törekvése és sikere, mit neki. És ezazügyéből lett szakminisztermekkora tevékenységi kört volt képes kikerekíteni tárcájának. Az ő gondolkodása alatt hasznosabb lett a mezőgazdaság, mert új termelési ágakat honosított meg azon. A kiegyezés terén az osztrák követelésekkel szemben hatalmasan védte meg a magyar földművelés érdekeit. Ha a kereskedelmi tárca részéről is hathatósabb támogatással találkozunk, minő más lett volna ma Magyarország képe. Aki a kopár mezőket termő földre változtatta, aki a némaságban pusztuló vidékeken ismét dalt fakasztott, aki az éhség haloványságát eloszlatta, aki előtt a cselédember is az állam gondozásra méltó ember lett, az a férfi, Darányi Ignác megérdemli, hogy kalapot emeljen minden magyar ember munkálkodásainak, alkotásainak maradandó eredményei előtt.

Kétségtelen, hogy még nagyon sok tennivaló van hátra a magyar földművesosztály, a magyar nép megmentése terén. Azért igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy Darányi Ignác sokáig volt ugyan miniszter — de még sem elég sokáig. Ki lesz az ő nagyszabású terveinek végrehajtója s aki erre vállalkozik, lesz-e abban is elég erő, kitartás és szeretet a kérges kezű nép iránt? Ez az a kérdés, melynek fölvetése aggodalommal tölt el bennünket. Az új utód vállalkozik-e a magyar föld terheinek megkönnyítésére, a középbirtok elpocsékolásának megszorítására, a középosztály újra való talpraállítására. Erre csak a jövő adja meg a feleletet. Darányi Ignác bár visszavonult a miniszterségtől, de nem vonulhat vissza az ország javára folytatott tevékenységétől. Neki ott kell állni a csatornákban, hogy elnyomni, visszazoritani ne engedje azokat a törekvéseket, melyeknek eddig is első harcosa volt s akkor ott fogja találni maga mögött a magyar gazdátársadalmat is az ország, a magyarság érdekeiért haragra kész izmának erejével.

Wlassics Gyula a második távozó miniszter, aki szintén maradandó alkotásokkal örököltette meg nevét a magyar közoktatás terén. A ma-

gyarság megvédelmezésére a nemzetiségi vidékeken állami iskolákat alapított, rendezte a szegényebb néptanítók és kiegészítette a szegényebb lelkészek fizetését. Főiskoláink színvonalát is emelte s benne is erős munkását vesztí el a kormányzat, őt azonban Láng Lajossal együtt ismét viszont láthatjuk az egyetem tanszékén. Tomasich Miklósról egyebet nem mondhatunk, mint egyszer, még képviselő korában erősen magyarellenes beszédet mondott, amiért szimpátiával soha nem is találkozhatott a magyar országgyűlésen. Kolossváry Dezső honvédelmi miniszter megy vissza katonának s még ideje sem volt, hogy tárcája körében tevékenysége irányításában kifejtse magyar hazafias érzelmeit. Ezek a bucsuzók. Mint a hajókon indulók felé kalapukat lengetjük utánuk, Darányi Ignácnak kiáltván: A viszontlátásra. Az ország vár reád. Agyadra, lelkedre, két erős karodra, mert sokat szántottál, vetettél, de még sok parlagja van a magyar földnek, melyen nem terem más, mint idegen bogács és vérünket elszívó pióca.

A válság.

Budapest, nov. 2.

A politikai helyzet ismét a várakozás álláspontjára helyezkedett. Várja mindenki, hogy mit fog hozni ez a hét az új kormány bemutatkozásával és gróf Tisza István kormányzati programjának előterjesztésével. Az új miniszterelnök — mint már megirtuk — szombaton Bécsben volt a királynál, de este már Budapestre érkezett, magával hozta a miniszteri kinevezéseket, melyeket a hivatalos lap keddi számában fog közölni. Az új kormány tagjai, gróf Tisza Istvánnal élükön, ma este utaznak fel Bécsbe, holnap leteszik a király kezébe az esküt s még ugyancsak kedden délután vissza érkeznek Budapestre, hol este hivatalosan bemutatkoznak a szabadelvű pártkörben, szerdán pedig a képviselő- és a főrendiházban.

Gróf Tisza István, — mint egybehangozóan jelentik, — a szabadelvű pártkörben csak röviden, de a képviselőházban már bőven és részletesen fogja kifejteni kormányzati programját, mely hír szerint tartalmazni fogja a gazdasági válság megoldásának s a jövőben folytatandó gazdasági politikának irányelveit is. A program természetesen széleskörű vitatkozásnak fogja majd alapját képezni s a függetlenségi, ha nem is fogadják olyan tüntetéssel gróf Tiszát, mint annak idején gróf Khuen-Héderváryt, arra készülnek, hogy az ülést estig kibeszélik, hogy a kormánynak a főrendiházban való bemutatkozását megakadályozzák. Mint azonban kormánypárti körökben beszélnek, ha így történne, akkor a ennek is megvolna már az ellenszere. Ha a függetlenségi ugyanis még négy órán túl is beszélnek, akkor az elnök két, vagy egy órára felfüg-

gesztené az ülést, mialatt a főrendiházban való bemutatózás megtörténhetik. Gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, a múlt évi október hóban — mikor a Héderváry-kormány főrendiházi bemutatkozása elmaradt — kifejtette, hogy a kormány programjának előterjesztése dolgában a főrendiháznak nem kell bevégni a képviselőház határozatát, mert szerinte a főrendiháznak autonóm joga, hogy esetleg más elbánásban részesítse a kormány programját, mint a képviselőház. Így tehát nem lehetne a főrendiházi bemutatkozást a függetlenségiéknél megakadályozni.

A függetlenségi pártról megemlékezve, megállapíthatjuk, hogy e párt mindkét árnyalatában felszínre kerekedett a kiméletet nem ismerő harcias hangulat. Tegnap beszámolójukban ezt hirdették kerületeikben *Nessi* Pál és *Benedek* János is és ezt hirdeti a függetlenségi párt sajtója is. Érdekes, hogy báró *Bánffy* Dezső egy hírlapíróval meginterjúháltatván magát — míg egykori lapja, gróf *Tisza* István mellé állt — addig ő nyilatkozatában harca tüzei az ellenzék, meg annak református vallású részét is, gróf *Tisza* István ellen. Báró *Bánffy* úgy látja, hogy gróf *Tisza* bemutatkozása sem részesül kelemesebb fogadtatásban, mint annak idején gróf *Héderváry* Károlyé. Báró *Bánffy* különben elmondja azt is, hogy az ő politikája és gróf *Tisza* politikája közt áthidalhatatlan űr támadt. Gróf *Tisza* István a gazdasági kérdésben az Ausztriával való közösségnek, ő pedig ma már a különválásnak híve, ő azt tartja, hogy a kiegyezési törvényben benne van a magyar nemzetnek a magyar vezényleti nyelvre való jogosultsága, gróf *Tisza* azonban ellenkező nézetben van. Az ő politikája határozott nemzeti irányú, gróf *Tisza* pedig nemzetietlen. Báró *Bánffy* Dezső különben igéri, hogy mindezeket el fogja mondani a főrendiházban is, amikor valószínűleg ki fog lépni a szabadelvű párt kötelékéből is.

Gróf *Tisza* István legközelebbi kormányzati terveiről különben a következőket jelentik:

Szerdán bemutatkozik az új kormány a képviselőházban, amelynek ülésén *Daniel* Gábor alelnök fog elnökölni. Az ülés főtárgya lesz gróf *Tisza* István

kormányzati programjának előterjesztése. Amennyiben a program fölött nagyobb vita indulna is meg, az ülés végén *Daniel* Gábor alelnök azt fogja indítványozni, hogy a következő ülésre tűzzék ki az elnökség megválasztását és pedig az elnök és az alelnök választását. Napirendi indítvány lévén, ehhez csak négy szóval szólhat és egyszerű szavazással döntik el. Az elnökválasztás után pedig szintén tekintet nélkül arra, hogy azon az ülésen a program fölötti vitát befejezik-e vagy nem, másnapra indítványozni fogják az *indemnitás* és az *ujoncjutalékról* szóló javaslatok kifizetését. Ez is napirendi indítvány lévén, szintén csak négyen szólhatnak hozzá és egyszerű szavazással döntenek fölötte. Miután pedig ezeknek a javaslatoknak a tárgyalását megkezdik, gróf *Tisza* István meghosszabbítja az ülések időtartamát. Előbb egy órával hosszabbítja meg az üléseket, azután parallel ülések tartását mondják ki, sőt módot találnak arra is, hogy egy ülést kinyújtsanak napokig is.

Arra az esetre, hogyha az ellenzék nem törli meg és az obstrukciót folytatja, gróf *Tisza* Istvánnak ez a terve:

Fel fogja tární az országgyűlés előtt az ex-lex következményeit, a parlament munkaképtelenségének okait és az indemnitás megszavazását fogja kérni arra a célra, hogy az országgyűlést feloszlassa és új választásokat rendeljen el. Ebben az esetben a szabadelvű párt a most megállapított katonai programmal lép a választó közönség elé, de egyben szintén az ex-lex állapottal fogja indokolni a parlamenti rend helyreállításának szükségét. Gróf *Tisza* azt reméli, hogy oly többséget lehet így szerezni, amely az új országgyűlésen biztosítja a rendet és az ellenzék sem fogja folytatni az ellentállást.

A néppárt szombati értekezletén határozta el, hogy erélyes ellentállást fog kifejezni a régi rendszer feltámaszthatása ellen. A függetlenségi párt ma este hoz döntő határozatot, hogy minő álláspontot foglaljon el a gróf *Tisza*-kormányval szemben. Hányszor hoztak azonban már ilyen döntő határozatot s hányszor hajdult fel *Kossuth* Ferenc, hogy ezt a határozatot a párt ifju, tüzes tagjai nem respektálták. A politikai helyzet mai állapotára vonatkozó egyéb értesüléseink a következők:

Az új kormány eskütétele.

Az új kormány tagjai holnap délelőtt fogják esküjüket ő felsége kezébe letenni, mely célból a miniszterek már a ma délutáni öt óra 15 perci személyvonattal, *Tisza* István pedig az éjjeli gyorsvonattal, Bécsbe utaznak.

Ennek a hírek kapcsán kell közölnünk azt is, hogy az új földművelésügyi miniszter, *Tallán* Béla, aki tudvalevőleg a képviselőház első alelnöke, e tisztségéről még nem mondott le, hanem csak holnap, az eskü letétele után fogja ebbeli határozatát *Daniel* Gábor második alelnökkel sürgönyileg közölni.

Az új kabinet tagjai az eskü letétele után holnap délután a három órai gyorsvonattal visszautaznak Budapestre és este már a szabadelvű pártban fognak megjelenni, hogy hogy a párt tagjainak hivatalosan is bemutatkozzanak.

Gróf Apponyi és a képviselőház elnöksége.

Gróf *Apponyi* Albert a bécsi *Zeit* budapesti szerkesztője előtt nyilatkozott arról, hogy mi indította a képviselőház elnökségéről való lemondásra.

— Erről a méltóságról — mondotta — főleg azért mondottam le, mert az utóbbi hetekben kénytelen voltam oly mélyen belemerülni a politikai elintézetekbe és a pártéletbe, sőt új politikai helyzet alkotásához is kényszerültem hozzájárulni, hogy nézetem szerint az nem egyeztethető össze a képviselőház elnökségével. Aki annyira beleavatkozik a politikai viszályba, mint az utóbbi időben kénytelen voltam azt én megtenni, nagyon kiteszi magát a bírálatnak és attól lehet tartani, hogy ez a bírálat az elnöki szék méltóságát és tekintélyét is veszélyezteti. Minthogy a harcoló politikusok közé léptem, nem lehetek bizonyos abban, hogy az egész Ház bizalmát élvezem-e.

Arról is nyilatkozott gróf *Apponyi*, mit tesz, ha az ellenzék a magyar vezényszó kérdésében nyilatkozatra akarja kényszeríteni.

— Előre bocsátom, — mondotta, — hogy a közjogi kérdésekben vallott nézetemmel a szabadelvű pártban nem vagyok elszigetelve, mert a pártban nagyon sok tagja gondolkozik úgy, mint én és köztük olyanok is, akik azelőtt nem tartoztak hívem közé. Ha az ellenzék ilyen akcióba fog, meg fogom tudni különböztetni, vajjon ez az ügy érdekében történik-e, vagy csak taktikai játék, melynek az a célja, hogy engem valamibe beleugrasson. Meggyőződésem ellenére egyébként soha sem fo-

Lányunk férjhez megy.

— A *Magyarság* tárcája. —

Irtá: *Sómezey* Sándor.

Derengő téli hajnalon *Binder* Emmus első báljáról jött haza a mamájával. Az első bál kitűnően sikerülhetett, a leány majdnem mámoros volt a boldogságtól. Körültáncolta még egyszer a szobát, miközben szanaszét hullott róla legyező, sál, belépő s végképpen kimerülve beledült az ágyába. Félálmban még gondolkozni kezdett valami aranyos szemüvegű fiatal emberről, aki oly mesésen édes volt, de csakhamar legyűrte az álmot.

Binderné alig hogy rendbeszedelőzködött, a fáradságtól és álomtól kivörösödött szemhéjakkal beszélgetésbe kezdett a nagymamával, ki felöltözve várta az első báljáról megtérő unokáját.

Össze-össze ragadó szempillákkal, de nem lankadó érdeklődéssel beszélgettek órákon át. Különösen sok szó esett ama fentisztelt arany szemüvegű fiatal emberről is. A mama már tudta róla, hogy *Kemény* Károlynak hívják, még csak 26 éves és már albiró. A fizetése 2000 koronán felül van s van egy bácsija, valami volt államtitkár.

— És láttad volna, egész éjen át el nem mozdult Emmus mellől. Folyton táncoltatta s ha a lány mással táncolt, őrizte a legyezőjét, meg a cukros stanciliját. Velünk vacsorázott s az utolsó

csárdás alatt engedelmet kért Emmuskától, hogy megvizitelhesse.

A bál után következő vasárnapon az érdekes fiatal urcsakugyan ismét megjelent a látóhatáron. Kisvárosias eleganciájú fekete ruhát hordott és Emmust nagysádozta. A leány a tizenegyórás miséről jött haza s pipacsörös lett az arca, mikor kezét fogott *Kemény*nyel. Igen szó-rakozottan és elfogultan felelgetett a kérdéseire.

Tita, az Emmus kis nővére, folyton a kellemes fiatal ember körül alkalmatlankodott s erősen érdeklődött, vajjon a szemüvege csakugyan aranyból van-e? Vizsgálódásának eredményét nem is átalotta nyilvánosságra hozni egy a nővéréhez intézett sürgős interpelláció alakjában.

— Te, én úgy látom, nem is arany.

Kemény erre mindenáron meg akarta csókolni a kis kotnyelest, de ennek sikerült, miután egy pohárka likőrt lesodort a kellemes fiatal ember ruhájára, elmenekülne.

Kemény ur igen ostobául nézett körül s mivel e baleset után nem tudott már semmi okosat mondani, legjobbnak vélte véget vetni a látogatásnak.

Igen szívélyes volt a bucsuzás. *Binderné* kijelentette, hogy mindig szívesen látják. *Kemény* Emmusra nézett, mintha tőle várna tanácsot, mit tegyen. A lány fülög pirult. *Kemény* ur is. Kezet csókolta a mamának, Emmusnak is.

Aznap éjjel *Binderné* nem feküdt le, a mamája sem. Hogy milyen szép ez a szerelem,

erről folyt a szó. S eldöntötték, hogy Emmus férjhez megy. *Binderné* az urához ment, felköltötte.

— A lányunk férjhez megy. Érted-e? S hogy tudsz te ilyenkor aludni? ...

... A dolog egész szépen haladt előre, mint minden tisztességes polgárius szerelmi regény. Az egyhanguságot megszakította olykor egy-egy éjjeli zene, egy-egy csokor, sőt egyszer még egy vers is akadt. A helyi lapban jelent meg a *Kemény* neve alatt s Emmushoz volt címezve.

De mennyi beszédtemét szolgáltat egy ilyen egyszerű, unalmas kis szerelmi regény is azoknak, akiket érdekel. *Binderné* és a mamája ki nem fogtak belőle. Mindegyikük tudott valami érdekes részletet, amit okvetlenül meg kellett beszélni. *Tita* is hallgatódzott olykor a kulcslyukon. Az ő révén is nem egy érdekes titok került napvilágra.

Sőt Emmus is olykor félrehuzta a mamáját s örömtől piros arccal sugott valamit a fülébe. A nagymama is keresztűz alá fogta sokszor s cukorkák s más apró szolgáltatások árán csikart ki belőle egy pár részletet. Szegény kis Emmus bizony néha csalafintasághoz folyamodott, ha valamit ki akar csalni a nagymamától.

— Te nagymama — mondta egyszer — azt ígérte, hogy kék selyem függönyöket vesz, a paplan is kék selyem lesz s a párnák is.

Isten bocsássa meg a kis Emmusnak, biz ő ilyformán sokszor a saját álmait mondotta el a nagymamának, de mikor olyan nagy szüksége

gok szabazni, de annak az akciónak a módja, melyet meggyőződésük érdekében kifejtenei szükségesnek látok, természetesen attól fog függni, vajjon az ellenzék szándékát komolyan lehet-e venni. Nem hiszem azonban, hogy az ellenzék ezt a kérdést a parlament elé vigye, mert ez az ő álláspontjáról, ami ebben a kérdésben az én álláspontom is, éppenséggel veszedelmes lenne. Eppen az ellenzéknek kell attól óvakodnia, hogy az országgyűlésen oly határozatot provokáljon, mely a vezényszóra vonatkozó nemzeti jognak prejudikál. A kormány azonban ilyen határozatot nem is fog kívánni, mert ennek következménye a szabadelvű pártból való szecessió lenne.

Gróf Apponyi azután azt a reményét nyilvánította, hogy a parlamenti rend helyreáll, mert az obstrukció folytatása szerencsétlenség lenne az országra nézve. A szabadelvű pártban benmaradt, mert ellenőrizni kívánja, hogy a kormány a katonai reformot, melyet a kincsesbizottsággal való meggyőzés alapján programjába felvett, komolyan és hatékonyan végrehajtja-e. Nem volt oka a kilépésre azért sem, mert gróf Tisza megígérte, hogy abban a szellemben fog kormányozni, melyet ő is helyesel és maradt azért is, mert kilépése az obstrukciónak új táplálékot adott volna s így felelőssége óriási volt.

Bemutkozás a főrendiházban.

A főrendiház elnöksége értesíti a főrendiház tagjait, hogy az újonnan kinevezett miniszterelnök a november 4-én, szerdán délután négy órakor tartandó főrendiházi ülésben fogja programját elmondani. Az ülés napirendje ez: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Az igazoló-bizottság jelentése több rendbeli kérényről. 3. Az újonnan kinevezett minisztérium bemutatkozása és a miniszterelnök programbeszéde.

A hadügyminiszter és a magyar nyelv.

A közös hadügyminiszter — több oldalról megerősített hír szerint — rendeletet intézett az összes magyarországi csapattestekhez, melyekben a következőket hagyja meg: A Magyarországon levő katonai épületek, melyek közösek, vagy városok tulajdonát teszik, *ezentúl csak magyar* fölírás legyen. A kincstári épületek fölírása *magyar és német* legyen. Az összes katonai könyvek *ezentúl magyar nyelven állítandók ki*. A hatóságokkal való levelezés a jövőben *csak magyar* nyelven történjék.

volt éppen valamire. S nem lehet mondani, hogy nem igyekezett volna jóvá tenni bűnét, amit kapott, lelkiismeretesen megosztotta szent Antallal.

De a lakodalom napja rohamosan közeledett. Már csak két hét, egy hét, két nap... számították hűségese.

A néni és a nagymama sokszor elmondogathatták még a nagy napig: a leányunk férjhez megy. De egyszer csak eljött az a nap is. A lakodalom színe, változatos napja sokáig foglalkoztatta elméjüket. A kedves és meghitt éjszakai beszélgetések még folyvást tartottak.

Egy nap azonban a volt állami titkár protekciója folytán Kemény urat kinevezték valami kis városba járásbírónak. A fiatal menyecske boldogan készülődött. Új ruhákat varratott, a butorait kiegészítette.

És elmentek. A mama, a nagymama keresztül sirtak még egy pár keserves, de azért mégis oly boldog éjszakát. De valami úgy hiányzott nekik. Egy-egy levél jött, néha, lehetőleg rövid telve aranyos boldogsággal, életkedvvel. De Istenem, mit lehet beszélni egy ilyen rövid levélről.

Szinte buskomorak lettek, étvágyuk is elment. Ugy beleélték már magukat is e csendes idyllbe, hogy most, amint egyszerre eltűnt előlük, szinte azt sem tudták, mihez kezdjenek már most az élettel?

De ott kacagott mellettük Tita, ki veszedelmesen kezdett már fejlődni: s a mama és nagymama boldog meglepődöttséggel simogatták bársonyos, rózsás arcát.

A rendelet állítólag 1904 január elsején lép érvénybe.

A Khuen-Héderváry-kormány bucsuja.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma este 7 órakor Bécsből visszaérkezik Budapestre és holnap délelőtt 10 órakor veszi bucsút a miniszterelnökségtől, 11 órakor pedig a belügyminisztériumtól.

Az újabb intézkedések szerint a távozó kabinet csak csütörtökön fog Bécsben ő felsége a király előtt bucsukihallgatáson megjelenni.

Budapest, november 2.

A képviselőház november hó 4-én szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart.

A szalkai mandátumot megsemmisítették. Hetekig tárgyalta a Kuria az utolsó vitás mandátum ügyét s ma mondott ítéletet, mely óriási szenzációt kelt. A kir. Kuria II. választási tanácsában Kelemen Mór elnök ma délelőtt hirdette ki a Kuria határozatát a Jakabffy István szalkai mandátuma ellen beadott petíció dolgában. A Kuria ítélete nemcsak érvénytelennek jelentette ki a képviselőválasztást, hanem a kisebbségben maradt ellenjelöltet, Konkoly-Thege Sándort megválasztott képviselőnek jelentette ki, ami ezuttal legelőször történt a kuriai bírskodás életbelépése óta. A Kuria ezenfelül egy sereg választó cselekvő és szenvedő választóképeséget egy évre feljuggesztette. Az ítéletnek az szolgálat alapjául, hogy a kir. Kuria meggyőződött arról, hogy a Jakabffy választói közül 96 részint vesztegetés, részint etetés-ítás következtében szavazott Jakabffyra. Igaz, ugyan, hogy Konkoly-Thege szavazataiból is levont a Kuria 38-at, a végeredmény mégis Konkoly-Thege javára ütött ki. A Kuria számítása a következőképpen alakult: A választáskor Jakabffy István összesen 1296 szavazatot kapott, míg Konkoly-Thegére 1249 voks esett. A Jakabffyra esett szavazatok közül a kuria 96-ot, mint fertőzöttet levont, maradt tehát 1200. Vizont Konkoly-Thege szavazataiból is fertőzöttnek talált a kuria 38-at, maradt tehát 1211 érvényes szavazat. A végeredmény tehát úgy alakul, hogy Konkoly-Thege Sándor tizenegy szótöbbséget kapott. A határozatról a kuria egy képviselőházat, mint választási elnököt értesíti. A megállapított költségek Jakabffy terhére mintegy 20.000 koronára ruognak.

A közös pénzügyminiszter a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király vasárnap délelőtt háromnegyed órai kihallgatáson fogadta Burián báró közös pénzügyminisztert.

Cseh-magyar-osztrák birodalom. A lefolyt politikai harcokból a cseh lapok azt a tanulságot merítik, hogy a dualizmusnak sirja már meg van ásva s ezentúl már csak a "trializmus" következik, élén a csehekkel: *Rise cesko-uhersko-rakouska* lenne csehül az újonnan rekonstruált "birodalom" címe, miről az *«Ilustrovany Svet»* cseh lap már komoly cikkeket írál. A "helyesbített" elnevezést azzal indokolja, hogy az osztrák birodalom különben is Csehország önkéntes csatlakozása folytán keletkezett az osztrák örökös tartományokból, államjogát a legújabb korig mindenkor elismerték az osztrákok és magyarok egyaránt, méltányos tehát, hogy a birodalom címében mint egyenrangú államalkotó fél Csehország is szerepeljen.

Az új katonai büntetőeljárás. Mint ismeretes, az új katonai büntetőeljárás tervezetét még július hó folyamán az illetékes körök áttették az ausztriai és magyar kormányokhoz megtekintés és véleményadás végett. Az osztrák kormány válasza a közös hadügyminisztériumba már vissza is érkezett, de a magyar kormány, természetesen a politikai válság miatt, mindaddig nem felelt. Mint most a P. Lloyd jelenti, a válság remélhető megoldása után a magyar kormány sürgősen fog foglalkozni a tervezettel. A fentlét differenciák a következők: a katonai körök azt akarják, hogy a katonai törvényszékek tárgyalásain csakis oly ügyvédek vehessenek részt, akik tartalékos tisztek vagy tartalékos katonai személyiségek. — ezt a korlátozást a polgári igazságügyi hatóságok nem akarják elfogadni; a másik differencia, hogy

katonai részről a megkegyelmezés jogát a katonai parancsnokokkal akarják gyakoroltatni, míg az igazságügyminiszteriumok szerint ez a korona joga.

A delegációk összehívása. Bécsből jelentik: A magyarországi politikai helyzet változása következtében megokoltak látszik az a föltevés, hogy lehetséges lesz a delegációkat még ebben az esztendőben összehívni. A közös minisztériumokban már megteszik e végből a szükséges előkészületeket. Mint-hogy a delegációk most Bécsben fognak tanácskozni, nem fog fönnforogni annak a szüksége, hogy a delegációk ülésezése alatt megszakítsák az osztrák képviselőház üléseit.

Beszámoló. Nessi Pál, a függetlenségi párt jegyzője tegnap folytatta a tabi kerületben beszámolóját. Ma Kaplony községben járt, ahol hosszasan foglalkozott a mai helyzettel. Tisza István programja őt nem elégti ki; sőt egyes pontjait veszedelmeknek tartja. *Pártja tehát előreláthatóan folytatja a harcot, amíg a magyar nyelv dolgában célt nem ér.* Nem hiszi, hogy volna a függetlenségi pártban valaki, aki az ellenkező véleményen volna. Nessinek a választók bizalmat szavaznak. — Hajdu-Böszörményből táviratozzák: Benedek János Kossuth-párti képviselő tegnap ideérkezett Papp Elek, Hentaller képviselők és számos debreceni polgár társaságában. Fogadására a pályaháznál nagyszámu bandérium jelent meg, amelynek vezetésével a menet bevonult a városba. A városház előtti téren Sívágyó Gábor, a függetlenségi párt elnöke üdvözölte a képviselőt, mire Benedek János elmondotta beszámoló beszédét. Ismertette a politikai helyzetet és foglalkozott a válság részleteivel. *Kilátásba helyezte az enghesztelhetetlen harcot, úgy a Tiszá, mint bármely kormány ellen, mely a nemzet jogait a hadseregben nem érvényesíti.* Azután a választói jog kiterjesztéséről, az általános titkos választójog behozataláról s a választókerületek új rendezéséről szólt s azt mondotta, hogyha ezeket megadják, akkor lehetségesnek tartja az indemnitás megszavazását. A mintegy tízezer emberből álló tömegre nagy hatással voltak a képviselő fejtegetései. Utána Hentaller, majd Papp Elek beszélt. Délután lakoma volt.

TÁVIRATOK.

Az osztrák Reichsrath.

Bécs, november 2. A Reichsrathot a kormány e hó végére vagy a jövő hónap elejére készül összehívni, de semmi esetre sem e hónap közepe előtt, hogy a tartománygyűlések bevégezhessek munkájukat. A parlament ülésszakának megnyitja előtt a kormányban készülő változások nem fognak végbemenni.

Az olasz kormányválság.

Róma, november 1. A lapok hire szerint Rava átvette a földmívelésügyi tárcát. A jelenleg Kinában időző Mirabello tengernagy visszatéréseig Giolitti vezeti a tengerészeti minisztérium ügyeit, ki a belügyminiszteri tárcát veszi át. Még csak a posta- és távirdaminiszteri tárca betöltése van hátra.

Róma, november 1. A király kedden ideérkezik. Azt hiszik, hogy a miniszterek névsorát kedden fogják hivatalosan nyilvánosságra hozni.

Miniszterválság Romániában.

Bukarest, nov. 2. Stalesco igazságügyminiszter, aki egészségi okokból már régóta visszalépni készül, beadta lemondását. Igazságügyminiszterré kinevezték Giané Alexandrét, a kiváló jogtudóst, a semmitűzők volt tanácsosát.

Combes le akar mondani.

Páris, november 2. Combes miniszterelnök készül lemondani a kamarában végbement szavazás miatt, amelylyel a többség egy költségvetési tételt törölt. A miniszterelnök azt mondotta hiveinek, hogy ily módon nem képes keresztül vinni programját s csak az esetben marad, ha a köztársasági pártok egyöntetű támogatásukról bízottatik.

A bolgár választások.

Szófia, nov. 1. A választások egész Bulgáriában teljes csendben folytak le. A választások eredménye csak holnap lesz ismeretes. Anyai bizonyos, hogy a kormány többségben van.

NAPIHIREK.

Halottak napja.

Budapest, november 2.

Óriási néptömeg hullámozott tegnap egész napon át a kerepesi temető ékesen díszített, koszorúkkal, virágokkal borított sírjai között. A gyászolók részben saját halottaikat keresték fel, részben a nemzet, a tudomány, művészet és irodalom nagy halottainak sírjait látogatták meg. Főképpen Kossuth Lajos sírja, Deák és Batthyány mauzoleumai körül volt nagy a tolongás. A délután folyamán számos testület is kivonult a temetőbe és beszédek kíséretében tették le a kegyelet koszorúit a nevesebb sírokra.

A fővárosi iskolák és intézetek ifjúsága, az egyesületek és társaságok küldöttei elhunyt nagyjaik sírjait koszorúzták meg. Munkácsy Mihály sírjára az Országos Képzőművészeti Társulat és a Magyar Képzőművészek Egyesülete nevében Telepy Károly műtárol és Tolnay Béni segédtitkár tették le a koszorút. A műintézet legújabb nagy halottjának, Fadrusz Jánosnak sírját is önmédek koszorú borította s mellette időzött ma egész délelőtt az elhunyt özvegye és gyászoló családja.

Az egyetemi ifjúság kegyeletes ünneplés keretében sorra koszorúzták nagyjaink sírját. Reggel kilenc órakor gyülekeztek gyászfátyolos lobogó alatt az Egyetem-téren s az utcákban megnövekedett menet tíz óra után ért a temetőbe. A temetőbe érve sok ezerre szaporodott a tömeg. A bejárat mellett állapodtak meg, ahol Forinyák Géza sírja domborul, amelynél Vajda János joghallgató mondott szép beszédet s letette a sírra az ifjúság koszorúját. Azután gróf Batthyány Lajos sírjához vonultak az ünneplők, amelynek gyászdrapériával bevont lépcsőzetéről Antony Béla mondott beszédet. A mauzoleumtól Kossuth Lajos sírjához vonult az ifjúság, ahol már óriás tömeg várakozott rájuk s a rendőrök alig tudták a rendet fenntartani. A síron már ekkor ott díszlett Kossuth Ferenc, a Kossuth Lajos női kör, több társaság és egyesület koszorúja. Az ifjúság helyet foglalt a sír körül s kalaplevéve, áhitatos csöndben kezdték el énekelni az *Isten áldd meg a magyart!* Az ének elhangzása után Kovács J. István állott a sír kőpárkányára s szónoklatot mondott. Azután átvonult a fiatalok Deák Ferenc mauzoleumához, melynek lépcsőzetéről Förster Lajos, az Egyetemi Kör elnöke mondott beszédet s elhelyezte a síron az ifjúság díszes koszorúját. A mauzoleumtól a közeli sírokhoz vonultak s Csiky Gergely sírhantján Bene Kálmán, Arany János sírjánál Gulyás József, Garay János sírjánál Fedor Géza, Irányi Dánielnél Némethy Béla, Klapka György sírjánál Lakatos Rezső, Munkácsy Mihály sírjánál Karrafiáth Jenő, Szilárdy Dezső sírjánál Nagy András, Vörösmarty Mihály sírjánál Oláh Gábor, Woroniecky Miciszlav sírjánál Ohegyi Lajos mondott beszédet. Hetvenkét sírnál mondák beszédet az ifjúság szónokai, köztük az orvostanhallgatók, bölcsészethallgatók, gyógyszerészek és műegyetemi hallgatók, akik saját fakultásuk nagy halottjairól emlékeztek meg. Jóval elmúlt dél, mire az ifjúság kegyeletes zarándokutja bevégződött.

Délután a testületek és egyesületek vonultak ki a kerepesi uti temetőbe. Főképpen Kossuth Lajos sírjához, meg Deák Ferenc és Batthyány Lajos mauzoleumához járultak. Megkoszorúzták halottaik sírját. Az Akadémia, a különböző tudományos és irodalmi társaságok, az egyesületek és a székesfőváros hatósága.

Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt testületileg vonult ki Kossuth Ferenc pártelnökkel az élen a temetőbe. A képviselők megkoszorúzták Kossuth Lajos és Irányi Dániel sírját. Kossuth sírján Bedőházy János, Irányién Sebess Dénes mondott beszédet.

A szociálisták is vittek koszorút a temetőbe. Tancsics Mihály sírjánál Weltner Jakab, Eisele Károly sírjánál Bokányi Dezső és Szalay Istvánén Klárik Ferenc beszélt.

(Időjárás.) Európát magas levegőnyomás borítja, melynek magva keleten van, a depressziók pedig északnyugaton és délen tartózkodnak. Európában az idő enyhe és tulnyomóan száraz, esőket Olasz- és Franciaországból jelentettek.

Hazánkban az idő tartósan enyhe és a Dunántulon ma reggel ködös. Számot tevő eső nem volt sehoh.

Jóslat:

Enyhe és száraz idő várható.

Hőmérséklet: + 15-4 C. fok.

(A király a kapucinusok templomában.) Bécsből jelentik: Ó felsége reggel háromnegyed kilenc órakor Mária Valéria főhercegnő kíséretében a kapucinusok templomába ment és leszállottak az új sírboltba, ahol ő felsége és a főhercegnő a trónörö-

kös és Erzsébet királyné, valamint ő felsége szüleinek sírjánál hosszasan imádkoztak, majd visszatértek a Burgba.

(Udvari és személyi hir.) Kopenhágából jelentik: György görög trónörökös, krétai kormányzó ma este Fredensborgból Bécsen át, ahol néhány napot fog tölteni, Krétába utazik.

(A bélyei vadászatok.) Frigyes főherceg, Izabella, Mária Krisztina és Henriette hercegné szonyok, továbbá Salm-Salm és Croy-Dulmen hercegek tegnap délután egy heti bélyei szalonkavadászat után Bécsbe utaztak, hogy Halottak napján ott időzzenek.

(Mommsen halála.) Aggastó hírek érkeztek a napokban Mommsen egészségi állapotáról s tegnap egy charlottenburgi távirat jelentette a szomorú hírt, hogy Mommsen Tivadar a világhírű történetíró vasárnap reggel háromnegyed kilenc órakor meghalt. A nagy tudós csöndesen, haláltusa nélkül hunyt el s két nap óta nem nyerte vissza eszméletét. A halottas házat elzárták a látogatók elől. A kiterjedt család tagjai közül sokan nem jelenhetnek meg a temetésen. Az elhunyt tudósnak tizenhat gyermeke közül tizenkettő él. A legidősebb, Mommsen Károly, Danzig városának képviselője, a második pedig kiváló orvos, aki atyját betegsége alatt kezelte. A temetés csütörtökön vagy pénteken lesz. Mommsenben Németország egyik legnagyobb elméje veszett el. Világraszóló hírnevét a rómaiak története című hatkötetes munkájával alapította meg, melyet magyarra Toldy István fordított s az Akadémia kiadásában jelent meg. Alig mult negyven éves, amikor munkájával — melyet pár év alatt fejezett be — megjelent a nyilvánosság előtt. E klasszikus értékű munkája megjelenését a meglepetés kísérte. Egy nagy tudományu elme teremő ereje rendszerbe foglalta az egész római világtörténetet, kezdve a legrégibb koron a faj megalakuláson, a város alapításon a rómaiak történetét s végig vezeti hét századnál nagyobb időn át Julius Cézár haláláig. A történelmi irodalomnak alig van kiválóbb alkotása, mint Mommsen klasszikus munkája. Itt még több munkát is, de ez az egy is elég arra, hogy nevét örökre halhatatlanná tegye a tudományos világ előtt.

(Ujoncok eskütétele.) A budapesti ezredhez önként bevonult regruták és pórtartalékosok, mint minden évben, ez idén is tegnap, Mindszentek napján tették le a hűségi esküt, ezuttal nem a Vermezőn, hanem az egyes kaszárnyákban, ugy a honvédségnél, mint a közös hadseregnél. — A honvédség regrutái a Ferenc József gyalogsági kaszárnyában sorakoztak hatszázegynéhányan. Megjelentek Bihar altábornagy s Fabricius ezredparancsnokkal élőkön az összes tiszték. Az udvaron sátor volt felállítva, amelyben az oltárt is elhelyezték. Itt folyt le a tábori mise, amelyet Bartal Szilárd katonai lelkész mondott a zenekar hangjai mellett. Mise után következett az eskütétel szertartása, melynél a szöveget Bolgár főhadnagy olvasta. Az eskü után a regruták elléptek a tisztikar előtt. — A közös hadseregnél az esketés a várbeli Ferdinánd-kaszárnyában folyt le Czibulka altábornagy s a tisztikar jelenlétében. Az eskütételén alig vett részt négyszáz ember s ezeknek zömét, háromszázat a Boszniában besorozott 7-dik bosnyákezred ujoncai tették ki. A 23-dik gyalogezredhez husz, az egészségügyi csapatokhoz tizenkilenc és a műszaki csapatokhoz önként bevonult huszonegy ujonc vett részt. — A háziezred pórtartalékosainak és önkényes regrutáinak feleskétése a Mária Terézia-kaszárnyában ment végbe. — Bécsben szintén tegnap délelőtt eskették fel ünnepiesen az ujoncokat.

(Az egyetemi ifjúság tüntetése.) Az egyetemi ifjúság holnap kedden, este 7 órakor gyülekezik az Egyetem-téren s a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as pártkör elé vonul. Az ifjúság a Kecskeméti-utcán, Múzeum-körúton, Kerepesi úton át halad az Erzsébet-körútra a pártkör elé. Ezután a «Magyarország» szerkesztősége elé vonul az ifjúság s az Oktogon-téren oszlanak széjjel. A rendőrség a tüntetéshez szükséges engedélyt megadta.

(Nagy tűz a Vatikánban.) Római távirat jelenti: A Vatikánban tegnap este negyed 9 órakor a könyvtáros szobájában tűz ütött ki. A pápai tűzoltóság és a pápai csapatok megkísérelték a tűz oltását, miután azonban a tűz továbbharapódzott és a szomszédos könyvtárba is átcsapott, értesítették a városi tűzoltóságot és rendőrséget. Nemsokára megjelent Ronchetti államtitkár és Colonna herceg polgármester a városi tűzoltósággal és rendőrséggel. A Vatikánban nagy izgatottság volt. Azon szoba közelében, ahol a tűz kiütött, értékes kéziratokkal telt termek vannak. Mery de Val államtitkár és több főpap ugyancsak a helyszínére érkezett. A városi és pápai tűzoltóság fáradozásának sikerült a tüzet fél 12 órára eloltani. Az égés helye felett levő tető beszakadt. Arról biztosítanak, hogy a veszedelemben forgott könyvek, kéziratok és műtárgyak közül semmi sem pusztult el. A pápa, kit azonnal értesítettek a tüzről, élénk érdeklődéssel kísérte az oltási munkálato- kat. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

(A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének) igazgatósága vasárnap délelőtt Heltai Ferenc dr. alelnök elnöklésével ülést tartott. Fekete Ignác dr. titkár a következő újabb adományokat jelentette be: haraszti Jellinek Henrik és a budapesti közúti vasutársaság hivatalnokai 100—100 korona, a budapesti házfelügyelők egyesülete 50 korona, Radnay Károly 25 korona, a budapesti lengyel-egylet bálbizottsága 20 korona. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezte ki a jótékony adakozóknak. A Vidéki Hirlapok Országos Szövetségének arra a felhívására, hogy a hirlapírók és kiadók közt a viszony rendezésére közös bizottság alakuljon és abba az intézet is küldjön ki tagokat: az intézet a bizottságba kiküldötte Hegedűs Sándor és Heltai Ferenc alelnököket, Fekete Ignác titkár, Márkus Miksa igazgatósági tagot és Kenedi Géza tanfelügyelő bizottsági tagot. Az igazgatóság felvette a rendes tagok sorába Sárkány Béla Bernát («Magyarország»), Zsadányi Henrik («Egyetértés») és Ballier Sándor («Alkotmány») hirlapírókat. — Az igazgatóság megállapította a havi költségeloirányzatot, elintézte a folyó ügyeket és a Bródy-alapból segítségeket szavazott meg.

(Gróf Bethlen Gergely siremlékének felszentelése.) Kolozsvárról jelentik: Tegnap délelőtt folyt le a kolozsvári temetőben a gróf Bethlen Gergely 1848—49-beli huszárezredes és olasz tábornoknak a kolozsvári köztemetőben felállított siremlékének felszentelési ünnepélye, amelyet a kolozsvári 48—49-iki ereklyemúzeum igazgatósága rendezett. Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődött, az ev. ref. teológia énekkara a Himnuszt énekelte, utána Irsay József ev. ref. lelkész beszédet mondott, amelyben méltatta Bethlen Gergely emlékezetét, utána dr. Kovács Lászlótól olvasott fel Debreczeny Béla emlékbeszédet. Ezután Fejér József bölcsészethallgató szavalt. A szavalt után Horváth Ignác 48-as huszárezredes mondott megható beszédet, mire a koszorúkat helyezték el. A Veronában állomásozó egykori piacenzai olasz huszárezrednek (melyet Bethlen szervezett) parancsnoka táviratban kérte a rendező-bizottságot, hogy az ezred nevében koszorút helyezzen a siremlékre, ami meg is történt. Az ünnepélyt a Szózat eléneklésével fejezték be.

(A katolikus ifjak köre) november hó 8-án, vasárnap este 6 órakor saját helyiségében (IX. Üllői-ut 5. I. em.) hangversennyel egybekötött felolvasó ülést rendez.

(A szegedi Kossuth-szobor megkoszorúzása.) Szegedről jelentik: Tegnap Mezőberény polgárságának tisztagu küldöttsége, Hódmezővásárhely ács- és kőműves ifjúsága, Makóról mintegy 300 öreg katona és iparosifju Szegedre jött és a Kossuth-szobort megkoszorúzták.

(Kiss Ernő szobra.) Megirtuk, hogy Nagybecskerekben bizottság alakult, melynek célja, hogy Kiss Ernő negyvennyolcas tábornoknak és aradi vértanúnak szobrot állítsanak. A hazafiai mozgalom visszhangra talált a város képviselőtestületében és Toronjalmegye törvényhatósági bizottságában s a város közgyűlése száz, a megye közgyűlése pedig ezer koronát szavazott meg a szoborra. Érdekes, hogy a megye törvényhatósági bizottsága határozatát a szerbekkel, románokkal, németekkel egyetemben egyhangulag hozta, amiért joggal illeti elismerés Toronjalmegye hazafias, derék nemzetiségét. Az emlékülönlben lovasszobor lesz s Nagybecskerek város főterén, a Ferenc József-téren fogják felállítani.

— (A bileki ezredes.) Jó egy héttel a lapok híre után, a közös hadügyminiszterium most siet közölni, hogy nem felel meg a tényeknek a Wiener Sonn- und Montagszeitung 44. számában «A bileki eset vége» címen hozott közlemény azon híre, hogy ezen ügyben már törvényes ítéletet hoztak volna. Az illető vizsgálat még nem nyert befejezést, miért is az első bírák ítélezésére vonatkozó közlemény, valamint az, amely az ítéletnek magasabb fokon való enyhítésére vonatkozik, teljesen alaptalan és megindokolatlan sejtés.

— (A bilbaói sztrájk véget ért.) Bilbaóból jelentik: A bányamunkások sztrájkja véget ért. A munkások ma újra munkába állanak.

— (Pusztító tüzek.) Newyorkból jelentik: A 11. Avenue egyik nagy bérházában ma délelőtt tűz ütött ki, melynek 25 személy, legnagyobb részét olaszok, estek áldozatul. — Moszkvában a múlt éjjel tűz volt, melynek alkalmával egy négytagú család elpusztult. — Conney Islandban 250 faház leégett. Két ember meghalt és husz megsérült.

— (Ezer gyermek gyilkosa.) Borzasztó dolgot lepleztek le a napokban Taratinoban, Oroszországban. Letartóztattak egy Murakina nevű parasztnőt, ki a gondjára bízott gyermekeket meggyilkolta. Evék óta foglalkozott azzal, hogy csecsemőket fogadott el gondozásra és ellátásra s ezalatt az idő alatt ezer gyermeket emésztett el. A gyermekek nagyobb része amolyan névtelen, törvénytelen kis páriája volt a világnak. A holttesteket aztán elégette, hogy tettének nyoma ne maradjon. A rendőrség most felbujtói kutatja.

— (Szélművész tiszthelyettes.) Eszékről táviratozák: Varasd-Toplicán letartóztattak a csendőrség egy egyént, ki hadnagy egyenruhában sok szélművész-egyet követett el. A letartóztatott azonos Farkas Dezső 19. gyalogezredbeli hadapróddal, ki ezredétől elszökött. Farkast átadták a varasdi katonai parancsnokságnak.

— (Ausztriába szóló postaküldemények bérmentesítése.) A budapesti posta- és távirat-igazgatóság a következő kommunikát teszi közzé: Utóbbi időben nagy mennyiségben érkeznek Ausztriába Magyarországon feladott 10 orammig terjedő nyomtatványküldemények, melyek három (3) fillér helyett csak 2 fillér frankójegygyel vannak bérmentesítve. Amíg ez által egyrészt a magyar posta bevétele érzékeny veszteséget szenved, másrészt a címzetekre is felelt kellemelem, hogy az ilyen hiányosan bérmentesített nyomtatványküldeményeket az osztrák posta portóval terhelve kézbesíti. A királyi posta- és távirat-hivatalok ennél ogra utasítva vannak, hogy a tömegesen feladásra kerülő ily nyomtatványküldeményeket gondosan nézzék át s ha azok hiányosan vannak bérmentesítve, a feladót esetről-esetre figyelmeztessék.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A magyar kir. Opera tegnap Verdi «Requiem»-ének előadásával ünnepelte meg halottak emlékét. A közreműködők ugyanazok voltak, mint a tavasszal a nagy-estűrtőki előadás alkalmával. De közönség ezúttal nem volt annyi, nyilván azért, mert sokan a saját halottaik iránt való kegyelethől nem akarnak ilyenkor színházba menni, még akkor sem, ha ott nem profán, hanem a szomorú emléknaphoz minden tekintetben méltó előadás foly. Verdi remekművének stilszerű bemutatásáért első sorban Mader Raoul igazgató-karnagyot illeti elismerés. De főként dicséretet érdemelnek a közreműködők is. A Zenekedvelők Egyletének és az Operának egyesített ének-kara élén Vasquez grófné, Bartolucci Viktória, Broutlik és Ney D. kitűnő solo-quartettet alkotott és derekasan támogatta az énekeseket operánk kipróbált zenekara, amely ezúttal is feladatának színvonalán állott. A közönség főleg a mű második részénél több ízben zajosan megtapsolta a sikerült előadást.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A hűtlen bíró ügye. Temesvárról táviratozák: Csizsár Béla törvényszéki bíró ügyében, ki ismeretlen jogosultak bírói letéteit szabályellenesen kezelte, új fordulat állott be. Csizsárt ugyanis a kiállott ízgalmak folytán szélhűdés érte. Csizsár most veszélyes betegen fekszik. Dr. Bobrov ügyvéd 11.000 koronát tett le biztosítékul.

— A kispesti hitvesgyilkosság. Katona Imre kispesti baromfikereskedő pár év óta folytonos civódásban élt a feleségével szül. Reitinger Erzsébettel, aki könnyelmű természetű pazarló és családját elhanyagoló asszony volt. A házastársak közötti viszály annyira elmérgesedett, hogy 1902. július 31-én a férj már baltával támadt a feleségére, akit fején súlyosan meg is sértett. De ez a brutalitás sem tudta az asszonyt észre téríteni. Ez év július 14-én este az asszony ismét elment mulatni a kocsmába, ahonnan csak éjfél tájban került haza. — Ekkor a férj egy súlyos vasdoronggal úgy fejbütötte kétszer feleségét, hogy egy pár perc múlva meghalt. A gyilkosság elkövetése után Katona Imre magához vette az asszony pénztárcáját s beírt a fővárosba mulatni. Itt fogták el a rendőrök másnap. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa ma vonta felelősségre Katona Imrét szándékos emberölés büntetéseért. A tárgyaláson, melyen Verebely Ignác táblai bíró elnökölt, a vádat dr. Biró Kálmán kir. ügyész képviselte. A vádlottat dr. Veigelsberg Viktor védte. Katona Imre beismerte, hogy megölte léha életmódjára a feleségét, csak azt tagadta, hogy ezt szándéka lett volna tenni. Csak megfenyíteni akarta az asszonyt újból, mint már egyszer tette, a baltával. A tárgyalás folyik.

— Az almási rejtélyes gyilkosság. Moldován György oláh parasztlégény elszertette rokona feleségét, amely viszonyról az asszony anyja, özv. Szujsgán Gáborné is birt tudomásul. Az öreg asszony husz forintot ígért a fiúnak, ha a férjet megöli. Moldován György ráállott az alkura és múlt év szeptember 28-án éjjel fejszével agyonütötte unokatestvérét. A csendőrség még másnap elfogta a gyilkos legényt és a háznál levő két asszonyt. A nagyvárad királyi ügyész Moldován Györgyöt mint tettest, Moldován Tógyernét mint felbujtót vádolta a gyilkossággal. Az esküdtbírósa Moldován Györgyöt 12 évi, Moldován Tógyernét pedig 4 évi fegyházra ítélte. Özvegy Szujsgán Gábornét az esküdtek verditje alapján a törvényszék felmentette. Ezért élt semmisségi panaszszal a királyi ügyész, amelyet ma tárgyal a királyi Kuria dr. Szeghő Ignác előadásában. A Kuria Thassy Pál koronaügyész helyettes meghallgatása után a semmisségi panaszt elutasította s ezzel az ítélethez hozzájárult.

SPORT.

× Bajnoki labdarugó-mérkőzések. A tegnapi délután ismét meleg napja volt az első osztályú bajnokságért küzdő csapatoknak. A rendelkezésre álló football-pályák csaknem mindegyikén folyt a kemény küzdelem a dicsőségért, — meglepetést azonban egyik mérkőzés sem hozott, mivel mindenütt az erősebbnek ismert csapat győzelmével végződött a viadal.

A millenáris versenypályát lepte el legjobban a nézőközönség, mivel ezen a Budapesti Torna Klub és egykori legyőzője: a Magyar Úszó Egyesület voltak egymás ellenfelei. A támadást a B. T. K. kezdte s alig 3 pernyi játék után Újvári, a B. T. K. középső csatárának éles lövésére benakadt a labda a M. U. E. hálójában. Erre a M. U. E. játékosaiiban telébredt a játékkedv szép és átgondolt támadásokkal veszélyeztetik állandóan a B. T. K. kapuját.

De a B. T. K. szerencsecsillaga pillanatra sem halványodott ma el s így a M. U. E. határozottan szebb játéka hiába való fáradság volt, mi több a B. T. K. szerez még egy goalt, az elsőhöz. A második félidőben kissé változatosabb a játék, miután most már a B. T. K. is támadott és kellő eredménnyel, miután nem kevesebb mint még 3 goalt lőttek az Úszók kapujába, míg az utóbbiaknak minden lövése a kapu mellett surrant el. Végeredményben a B. T. K. 5:0 arányban győzött a M. U. E. felett. Bíró Gillemot F. (33-as) volt.

Ezt megelőzőleg a Műgyetemi Football-Klub

tartott barátságos mérkőzést a 33-as Football-Klub csapatával. A mérkőzést a műgyetemi nyerték meg 1:0 arányban.

A Soroksári-uli pályán a Ferencvárosi Torna Klub tartotta meg bajnoki mérkőzését a Magyar Athletikai Klubbal. A mérkőzés itt is mindvégig érdekesen folyt le, habár a F. T. K. főlénye kezdettől fogva észrevehető volt. A mérkőzést a ferencvárosiak 5:1 arányban nyerték meg. Előzőleg ugyan ezen egyesületek második csapatai mérkőztek; ebből is a ferencvárosiak 6:1 arányban kerültek ki győztesen. Bíróként Herczogh Ede (M. U. E.) szerepelt.

A Margitszigeten a Magyar Testgyakorlók Köre és a Postások csapata állottak ki ellenfelekként. Rendkívül heves és elkéseredett harc folyt le a két csapat között, végül azonban a «Postásoknak» is be kellett látniok, hogy ellenfelük a M. T. K., ha testi-leg gyengébb is, de játéktechnika tekintetében messze túlszárnyalja őket. A mérkőzést a M. T. K. 1:0 arányban nyerte meg.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre vázsol

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Ugorkatermelő szövetkezet Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: A kecskeméti gazdák, akik a kaj-szinbarack kivételével megmutatták, hogy nagyobb akcióra képesek, újabban erfurti telepet akarnak berendezni és nagyban ugorkatermelésre és exportra rendezkednek be. Az idén negyven holdon csak azért termeltek ugorkát, hogy jövőre jó ugorkavet mag rendelkezésre álljon. Az akcióit széles mederben, szövetkezeti alapon tervezik. A kecskeméti gazdák különben értik a módját eszméik terjesztésének. Mert a jelzett negyven holdon egy-egy feles kertész négy holdat kapott mivelésre és 1000—1400 koronát árult belőle. Ez pedig beszédes propaganda, úgy hogy nem lesz nehéz a nagyobb arányú akció érdeklődését összegyűjteni.

A városligeti Iparcsarnokból. A magy. kir. Kereskedelmi Múzeum állandó kiállítás a városligeti Iparcsarnokban folyó évi november 1-étől 1904. évi március 31-ikéig hétköznapiakon délelőtt 9—2-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 9—12 óráig van nyitva.

Sorsolás. A Magyar Földhitelintézet október hó 31-én, szombaton délelőtt 10 órakor tartotta 4 százalékos papírtékű zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, amely alkalommal: 17 darab 10.000 forintos, 369 darab 1000 forintos, 247 darab 100 forintos záloglevelet sorsoltak ki 563.700 forint (1.127.400 korona) értékben.

Hajójáratok a Tiszán. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a hajójáratokat Csongrád és Szolnok között a folyó évi november hó 1-én esedékes mettel újból megkezdji.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemesebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrásy-ut, Karischmaroff A., Népszínházal szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roib, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrásy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

Az 1860-iki államsorsjegyek huzása. A 600.000 koronás főnyeremény a 4386 sorszámu 12 számú sorsjegyre esett; 100.000 koronát nyert 12326-15, 50.000 koronát nyert 7143-1, 20.000 koronát nyertek 9538-8 és 19435-18, 10.000 koronát nyertek 61-3 413-6 1194-3 1847-6 4790-20 6265-3 6958-3 7078-6 9129-3 11270-14 13118-10 15585-8 15731-8 17663-4 és 18253-12.

Jószág- és baromfi-kiállítás. A Solti Gazdakör, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület és a Dunavecsei Járási Gazdakör támogatásával Solton díjazással egybekötött jószág- és baromfi-kiállítást rendezett. Kiállítottak 54 lovat, 152 szarvasmarhát, 359 szárnyast. Rendelkezésre állott 500 korona jutalomdíj. A kiállítást gróf *Benyovszky* Sándor országgyűlési képviselő nyitotta meg. A vármegyei gazdasági egyesület részéről gróf *Teleki* József, *Hauer* Béla és *Végh* Béla jelentek meg a megnyitó ünnepen, ahol *Csikay* Imre főszolgabíró, kiállítási elnök, *Almássy* Sándor tiszteletbeli főszolgabíró, bíráló bizottsági elnök, *Galambos* Adolf főrendező üdvözölték őket. A gazdakör táviratilag üdvözölte gróf *Keglevich* Gábort, a megyei gazdasági egyesületet, a kiállítás megnyitása alkalmából.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és Életbiztosító Intézet. Budapesten, VI. Teréz-körút 40-42. Alapított 1863. Folyó évi október hónapban 1.705.800 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtotta be és 1.454.400 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében 89.419 korona 99 fillér fizettetett ki. 1903. január 1-től 1903. október 31-ig 11.958.600 korona értékű új biztosítási kötvényt állított ki és biztosított összegek fejében 705.571 korona 26 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legelőbb díjtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 25.000 métermázsa változatlan árak mellett.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 81-5 k. 8-07-5 korona, 400 mm. 80 k. 8-05 korona, 100 mm. 80 k. 7-92-5 korona, 500 mm. 79 k. 7-95 korona, 300 mm. 79 k. 7-95 korona, 100 mm. 79 k. 7-80 korona, 200 mm. 78-5 k. 7-85 korona, 100 mm. 78 k. 7-85 korona, 100 mm. 78 k. 7-80 korona, 200 mm. 77-2 k. 7-75 korona, 1000 mm. 77 k. 7-70 korona.

Fejérmegyei: 100 mm. 78-2 k. 7-80 korona, 500 mm. 77-5 k. 7-75 korona, 100 mm. 78 k. 7-75 korona, 1800 mm. 76-8 k. 7-72-5 korona, 1200 mm. 77 k. 7-72-5 korona, 2075 mm. 76 k. 7-65 korona, 1000 mm. 76 k. 7-62-5 korona.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 7-85 korona, 300 mm. 79 k. 7-85 korona, 400 mm. 78 k. 7-85 korona, 100 mm. 78 k. 7-85 korona.

Aszóni: 700 mm. 78-5 k. 7-82-5 korona.
Hartai: 2200 mm. 78-5 k. 7-90 korona, 2000 mm. 78 k. 7-85 korona.

Bánsági: 2500 mm. 77-8 k. 7-70 korona.
Szerémségi: 100mm. 76 k. 7- korona.
Raktárú: 1100 mm. 79 k. 7-85 korona.
Hartai: 1600 mm. 77 k. 7-80 korona, 600 mm. 77 k. 7-80 korona.

Rozs: 400 mm. 6-37-5 korona, 400 mm. 6-30 korona, 200 mm. 6-27-5 korona, 800 mm. 6-25 korona, 200 mm. 6-25 korona, 500 mm. 6-25 korona, 100 mm. 6-25 korona, 150 mm. 6-22-5 korona, 350 mm. 6-20 korona.

Zab: 100 mm. 5-60 korona, 100 mm. 5-52 korona, 100 mm. 4-45 korona.

Érték-tőzsde.

Szilárd megnyitás után realizálások nyomtak, minek folytán a nemzetközi értékek lanyhábban zártak. A helyi piacon a Ganz- és Schlick-gyári részvények magasabb árak mellett kerültek forgalomba.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	680.-	678.-	678.-	---
Magyar hitel	744.50	742.50	742.-	---
4 ^o / ₁₀₀ koronajáradék	98.50	98.50	---	---
Leszámitolóbank	461.-	461.-	461.-	---
Jelzálogbank részv.	522.-	521.-	521.-	---
Rimamurányi	486.-	485.-	484.-	---
Allamvasút	674.75	673.50	673.-	---
Városi villamos	327.50	328.-	328.-	---

Budapesti Közuti	622.-	622.-	622.-	---
Ganz-gyár részvények	---	---	---	---
Schlick-gyár részvények	---	---	---	---
A déli tőzsdén zártak:				
Osztrák hitelrészvény	676.50	---	---	---
Magyar hitelrészv.	741.50	---	---	---
4 ^o / ₁₀₀ koronajáradék	98.50	---	---	---
Leszámitolóbank	461.-	---	---	---
Jelzálogbank részv.	521.-	---	---	---
Rimamurányi	484.50	---	---	---
Allamvasút	671.50	---	---	---
Városi villamos	327.-	---	---	---
Budapesti Közuti	622.-	---	---	---
Ganz-gyár részvények	2350.-	---	---	---
Schlick-gyár részvények	322.-	---	---	---

REGÉNY-CSARNOK.

Félszázad előtt.

(Korrajzok.)

Irta: Magyar Gyula.

— Hát akasztatok föl! Hát lövösetek agyon!
— Valami fájdalmas érzés futott a lelkébe s halk hangon csak ennyit mondott a felső-eörsi borház gazdájának:

— Az én anyám is magyar leány volt s az volt a leánykori vezeték neve, ami önnek, uram.

— A Katalin?

— Igen, a Katalin.

A felsőeörsi borház gazdája fölsőhajtott. Talán könyvek is csillogtak szemében, amint kiejtő:

— Ad-e az Isten neki örök nyugodalmat, amiért osztrák katonát hozott a világra?

— Én nem vagyok katona — szól az auditor

— hanem első sorban bíró.

— Hóhér?

— Nem hóhér! én még nem gyilkoltam meg senkit. Mi közöttünk is vannak — igaz, hogy kevesen — becsületes emberek is. Urambátyámra itt a halál vár. De adjon hálát az Uristennek, meg a meghalt Katalin nénye szellemének, hogy velem hozta össze. Meg fog szabadulni innét. Ha holnap reggel én bekiáltom azt a nevet a maga cellája ajtaján: Mayer András, akkor lépjen ki, hogy maga az. A többit elvégzem én.

— És ugy történt. Másnap reggel Scherer auditor ur a kellő asszisztencia mellett beszólt a 16-os számú cellába:

— Mayer András.

— Itt vagyok! — szól a felsőeörsi borház gazdája, akinek azután az auditor tudtára adta, hogy kitöltvén a három hónapot, átveheti irományait s elmehet haza, Baranyába. De ha német nevű ember létére még egyszer magyar ruhában tüntet és rebellis magyar nótákat huzat Budapesten a cigányokkal, hát akkor az Isten, meg a császár ő Felsége legyen a testének-lelkének irgalmas.

A felsőeörsi fegyverraktáros pedig kitért a utcára. Ott egy asszony fogta meg a kezét.

— Meneküljön, nemzetes uram, mert egy fél óra múlva észreveszik a tévedést, ez az asszony az őrangyal. Figyelmessy Anna volt.

A felsőeörsi fegyverraktáros pedig menekült. Nem Baranyába, hanem haza, a Bakony vidékére. Nem akadt ott akkor spicli, gazember, aki elárulta volna.

Patkó Pista.

Az ős dunántúli embernek egyik kedvese a Balaton, a másik szeretője a Bakony. Csodás szép erdő, bűbajos szép reneteg, melynek egyes részeibe még most se hatolt be a civilizáció fejszecsapása, bár most már két helyen is át fut hátán a vasút s a gözmozdony füttye riasztja meg a párjával szeretkező szarvasbikát s a karesu bornyáival játszó ősztehenet. Nagyobb ragadozó csak a farkas benne s ez is csak akkor bántja az embert, ha az éhség reá kényszeríti.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1903. november hó 3-án.

M. kir. Operaház.

A denevér.

Operett 3 felvonásban. Egy francia vigjáték után irták: Haffner és Genée. Zenéjét szerzette Strauss János. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Pogány Gábor.

Színmű 4 felv. Irta: Ferenczy Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

A vándorlegény.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: West és Schnitzer. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígsház.

A csodagyermek.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Gavault és Charvay. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Berlini élet.

Három felvonásban, 170 színes képpel és 20 mozgóképpel. Irta Németh Péter. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A rusnyantovábbát meghonosítója Budapesten, VI., Anórássy-ut 2-
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leltner és Keleti.

II órakor! II órakor!

A jövődő Palesztina.

Parodisztikus bohózat. Irta Caprice.

Ezt megelőzi:

9¹/₂ órakor! 9¹/₂ órakor!

A postamester ur.

Bohózat, irta postatiszt.

A remek téliertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** zenekara hangversenyez.

Nappali pénztár: délelőtt 9—1-ig, délután: 3—6-ig.

610.000
KORONÁT
EUROPA LEGNAGYOB
FŐNYEREMÉNYÉT
HECHT
BANKHÁZNÁL
NYERTÉK.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám, a
Elismert legjobb hartsnyák.
Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó ára

HATSCHEK ARTHUR
 Budapest, IV. kerület, Muzeum-körut 21. sz.
 Látszerészeti és főnyképezőgépek és kellékek szaküzlete.

Különlegességekben duo választék jutányos árak mellett.
 E lap olvasói 10% árkedvezményben részesülnek.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.
 Saját épületében **kávéház és szálloda**
 ma megnyílt ujjonnan átalakítva. Naponta kifűző cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20% engedmény. Tisztelettel
 157 **Veszprémi Steiner Sándor.**

Elegáns női ruhákat
 készítek saját műhelyemben, mérték szerint 15.- és 18.- ftért. A 18 formos ruhák 2 ft 50 kros divatelméből készülnek. Elegáns **elbéli-kosztüm**, reformálj és paletó, az őszi és téli divat mintaképe, galérok és grollokkal díszítve 15.- ft és feljebb. **Silkés őszi paletók fekete** vagy színesben 5.50, 6.50 ft és feljebb. **Divatos alkak reformszabásában** bandókkal vagy applikációval díszítve 4.50, 5.50, 6.50, 7.50 és feljebb. Vidéki megrendeléseket lelkismeretesen eszközölök meg nem felelő kicserélek. Mérékmezőadás: felső- és alsótest, nyakbőség, ujjá hossza, alhossz elegendő vagy egy jólálló derék beküldése. Kijáratra mintákat küldök. Több ruha biztos megrendelésénél szabásmintákat küldök és divatlapokkal vidékre is küldöm. (187)

BRUCK ZSIGMOND
 CSENGERY-UTCA 35. ANDRÁSSY-UT 61., SAROK.

Kettős elektromágneses kereszt
 gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít le-, lül- és foglajlásnál; a migrén, neuralgia, vértelenség, a fájtás, a szédülés, a fáltás, a gyöngy, a szívverés, a sziv-, R. B. 86987. sz.

vilamos áram a gyógyító szere.
 E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időreljőre, de állandóan jótékony vilamos áramot áradtat szét a test-gyöcsök, asztmatikus rohamok, gyomor-göcsök s egyéb göcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, ischias bajjalban; influenza, a vetejáró háttájásoknál; különösen idegrendszeri-maknál s a vetejáró álmatlanság bajjalban; a rendetlen vérkeringés bajjalban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelése szerint

Nagy készülék ára 6 korona.
 Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.
 Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel-és külföld részére:
MÜLLER ALBERT
 Budapest, V., Kálmán-u. 18 H. Vadász-u. sarok.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
 Olcsó, szolid árak!
 Pontos kiszolgálás!
 Saját készítményű férfi- és gyermekruha-áruház.
 Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
 férfitiszabó-mester.
VIII. Kerepesi-ut 41.
 (Adria-szálló épület.)
 Nagy választék angol és francia divatelmékben.
 Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 ft árakban a legújabb divatelmékből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 162

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGLCSŐBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY IACÉLSODRÖNY
3KIVETHETŐ MATRAGGAL 10Frt. ÁGYBETÉT 5Frt.
GICHNER JÁNOS
 paplan, matrac és kárposáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.
 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árak kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

— Alapított 1854. évben. —
Ablakvédő-, faredő- és redőtengely-gyár.
KALLAB V. Ruth József utóda
BÉCS
 XVII., Hernalser Hauptstrasse Nr. 52.
 XVII., Bergsteiggasse Nr. 28. 153
 Árjegyzéket kívánatra ingyen küldetnek.

!! Központi szőnyegtelep vezet !!
Csakis Muzeum-körut 39. sz.,
 a Muzeum-kerttel szemben.

Az őszi idény beálltával raktárunkat a legmagasabb igényeknek megfelelően **újra felszereltük** és ezáltal sikerült eddigi árunkat még alacsonyabbra redukálni. Egy összekapcsolt vaságy 3-résztű matraccal, 1 szőnyeg-utánzati ággyal, 5 méter futó, 1 faneeltakaró csak 9 ft. 1 ablak (2 szarny) szőnyegfüggöny 1 ft 15 kr. 2 ág. 1 asztalterítő, összesen 2 ft 50 kr. Futószőnyegek különféle minőség és minden nagyságban, rendkívül olcsón. Tull-störök (applikált) 4 ft-től fölfebb. **Kombinált**, saját föltgyeitem alatt készült **nosztó és plüss** asztal- és ágylétezők, függönyök, a legújabb színek és legremekbbsé összeállításban, még eddig nem létezett árakon.

Fölhívás az összes intézetek, hivatalok, szállodák, vendéglősök és kávé-szobák bevonására, ablakvédőnek és léghuzam elhárítására eszközölnék, kérem szives látogatásukat a **minőség és árak** tájékozása céljából. **Sima** (zöld, bordó) pokróc, 120 cm. széles, méterje 1 ft 40 kr. — Nagy előny vidéki vevőknek: 100 ft-os vételnél egyes fogalom, 200 ft-os vételnél kettős fogalmi gummikerekkel áll teljes napon a verő rendelkezésére. 164

Elv: kevés haszon, nagy forgalom!
Elv: kevés haszon, nagy forgalom!

Budapest legnagyobb szőnye bevásárlási forrása. Óriási raktár divatos Szuknsz Sztóla gallérokban. Viszont eladónak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.
 A párisi kiállításon aranyéremmel kitüntetett: «Brise de Monte-Carlo» eredeti francia illatszert 1 üveg ára 4 korona. Kapható: Dankovszky Istvánnál illatszerezés Budapest, V., Wurm-utca 5. 1771

90 kr. Minden órajavítás
 arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban **Schiller Izsó IV., Királyi Pát-utca 12. sz.**

4%-os törlesztéses készpénzkölcsönt
 20, 30, 40, 50 vagy 65 évi tőke kamat-törlesztésre **földbirtokra** és nagyobb **bérházakra** budapesti és környékbeli városi házak, telkek II-ik és III-ik tételre 5 1/2-7% kamattal. Drágább tartozásoknak magasabb **konvertálását, személyhitelt** katonatiszteknek, papoknak, köztisztviselőknek, birtokosoknak, kereskedőknek. **Köszögeknek és javadalmakra** olcsó kölcsönöket birtokok adas-vételét, parcellázásokat stb. a legkíméletesebb feltételekkel, szakszerűen és gyorsan lebonyolítja a **KÖZPONTI HITELFORGALMI INTÉZET**
 Budapest, VII., Akácfa-utca 10. szám.
 Beküldendő telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv, felvilágosításra pedig választékos **Közvetítőknek** Bécs-, Temes-, Torontál-, Arad-, Csanád és Pestmegyékben szép jövedelem.

Werndl-fegyverek
 katonai puska-művekek által kipróbálva legjobb állapotban
 Gyalogsági fegyver — K 5.— 7.— 10.—
 Rövid gyalogsági fegyver — K 8.— 12.— 15.—
 Lovassági karabély — K 14.— 16.— 20.—
 Lovassági karabély egészen új K 25.— 30.— 40.—
 Töltények darabja — K 10.— 10.— 10.—
 Fegyverszij darabja — K 1.— 2.— 3.—
 Szurony hüvellyel darabja — K 4.— 6.— 8.—
 Lefaucheux revolver — K 6.— 8.— 10.—
 Bulldog revolver — K 6.— 8.— 10.—
 Fegyverekért jótállást vállalunk. 1507
Tiller Mór és Társa
 cs. és kir. ndv. szállítók egyenru házáti intézete Bud-pest, IV. Váci-utca 35. sz.

Törlesztéses készpénz-kölcsön.
 Aki földbirtokára törlesztéses készpénzkölcsönt akar felvenni, forduljon egész bizalommal a **Földhitel közvetítő vállalat-hoz**
 Budapest, VIII., Rákóczi-utca 2. sz.
 100 korona után fél évenként tőkétörlesztés-kamattal együtt jelenleg: 65 évre 2-25 kor., 50 évre 2-41 kor., 40 évre 2-90 kor., 30 évre 3-23 kor., 20 évre 3-95 kor. Beküldendő: Kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat. Előleg nem kívántatik. Adós tartozását bármikor visszafizetheti. Az intézet nem mondhat fel. Konvertálások bérmentesek. Prospektus és levélbeli felvilágosítás ingyen. Vidéki képviselők felvetetnek.

Elismerő nyilatkozat az „Erzsébet” állami nőiskolától.
 Dus választékban izléses kézi munkák kaphatók **CZANINA KÖBÉRT** Budapest, IV., Párisi-utca 5. (volt Zsib-árus-utca). — Egyedüli kézimunka üzlet, mely művészi irányra súlyt fektet. — Vidékre árjegyzék bérmentve.
Congress függönytárolók sima és ajuros óriási választékban, minták ingyen és bérmentve.

TÖRV. I. VÉDVE.

Óvakodjunk!
 más Greensill-szajvizet használni, mint ezen eredeti bejegyzett védjegyvel ellátottat, mert az utánzatok a célnak nem felelnek meg.
 Figyelem! A védjegy színe piros.
— Mindenhol kapható! —
 Főraktárak:
 Török József gyógyszerész, 1771 Budapest
 Dankovszky István Budapest, V., Wurm-utca 5.
 Arak: D. Rob. Greensill-szajviz ... 40 kr.
 * * * * * fogpor ... 40 *
 * * * * * fogpasta ... 35 *

Magy. kir. államvasutak.
 150.259/903. sz. C/1b.
Hirdetmény.
 Nyugotmagyar-osztrák-vasúti kötelék.
 (III. pótlék II. rész 3 díjszabási füzethez.)
 A nyugotmagyar-osztrák vasúti kötelékben 1901. évi január 1-től érvényes II. rész 3 díjszabási füzethez 1903. november hó 1-én a **III. pótlék**
 lép életbe, mely módosításokat, új díjtételek felvételét és helyesbítéseket tartalmaz.
 Ezen pótlék példányai a részes vasutak útján 20 fillérért lesznek megszerezhetők.
 Budapest, 1903. október hó.
 A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
 (Utányomás nem díjazatik.)

158.837/903. szám.
Hirdetmény.
 Osztrák-magy.-francia vasúti kötelék.
 (IV. számú pótlék életbeléptetése az V. füzethez.)
 F. évi november hó 1-vel a fenti kötelékben 1890. évi február hó 1-től érvényes V. számú füzetben a IV. pótlék lép életbe. A pótlék a földijszabás címlapjának és az előszónak megváltoztatását továbbá új díjtételeket tartalmaz.
 A pótlék az érdekelt vasut igazgatóságoknál példányonként 10 fillér = 10 centimesért megszerezhető.
 Budapest, 1903. október havában.
 A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.
 (Utányomás nem díjazatik.)

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

SZŐLŐLUGAST

*ültessünk minden ház mellé
és kertjeinkben föld- és homoktalajon.*

Erre azonban nem minden szőlőfa alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb részt, ha megnö is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat illetnek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőeres idő én a legkiválóbb muskatály és más ódes szőlőkkel. — A szőlő hazánkban mindenütt muskatály nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kúrtásoknak stb. a legremekbő dísz, anélkül, hogy leegyszerűsített helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden érben terem. — A fajok ismertetésére vonatkozó színes fonyománu katalógus-bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: Érmelléki első szőlőültvénytelep N.-Kágya, u. p. Székelyhid.

Magyar üvegbiztosító - társaság

Budapest, Váci-körút 31. sz.

Biztosít minden üvegtáblákat portálékban, üvegtételeket egész építményeknél, a legbiztosabb díjak és a legpontosabb leszámlálás mellett. Több erre szülő biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ögyes ügyelőkök kerestetnek.

**Eddig nem létezett!!
Páratlan a maga nemében!**

REKORD

műintézet vállalata,

mely hazai szegénysorsú akadémia művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmas nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmas nyújt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. Jó munkáért kezesseget vállalunk, bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánfizetés nélkül.

Életnagyságú krétarajzok v. nagyítások papírkereettel együtt	5 K.
Életnagyságú pasztellfestmény papírkereettel együtt	8 "
Életnagyságú olajfestmény	12 "
Akvarell	12 "

Vidéki megrendelések utánvétellel, minden kép után 1 kor. csomagolási díj fizetendő.

Müterem:
Budapest, VII., ottentiller-utca 46.

**Pénzt,
sok pénzt,**

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztossgesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 936. jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abtheilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

**Brázay-féle
sósorszesz.**

Használali utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

**Családi
Regénytár**

**Egy kötet ára
1 korona.**

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, Szentkirályi-utca 28.sz.

GAEDICKE

szerencsége

eddigelé még utólérhetetlenül áll!

**Rövid időn belül nálam
a következő főnyereményeket nyerték:**

602000	kor.	62551	számra
400000	„	11119	„
400000	„	28916	„
400000	„	33464	„
100000	„	42758	„
100000	„	49878	„
100000	„	87991	„
70000	„	60912	„
60000	„	17357	„
60000	„	78863	„
60000	„	82528	„
60000	„	97263	„

Hivatkozva eme óriási eredményre, ajánlok

a XIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték

november 19-én és 20-án

megtartandó elsőosztályu huzásához 204

Egész	Fél	Negyed	Nyolcadsorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 kor.-ért.

GAEDICKE A.

Főüzlet: BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-u. 11. Fióüzlet: VII., Erzsébet körút 14.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Az ipar osodája! Egy darab összecusukható vaságy acél- 12 frt.
sodrony ágycetettel 3 rető matracal és terítővel ... 12-50 frt.
Egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden
szinben megrendelhető 125 cm. széles, 180 cm. hosszú ...

Egyedül kapható: GICHNER testvéreknél
Budapest, Muzeum-körút 27. sz. 186

**Paplan- és matragyár, szőnyeg- és vasbutor-
raktár. Árjegyzeket ingyen és bérmentve küldünk.**

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU és FUCHS** testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a «Stephaneum» körírgő gépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.